

Fermierii maghiari au invatat deja tehnicile de supravietuire in Europa

Descriere imagine:
Ferma de vaci din Ungaria

Din 2004, anul integrării Ungariei în Uniunea Europeană, nu am mai făcut nici o vizită în fermele de vaci de lapte din această țară.

Sincer, eram curios să văd evoluția agriculturii maghiare la trei ani și jumătate de la aderare.

Oportunitatea a apărut odată cu invitația dnei Aurelia Salajeanu, directorul Stației de Cercetare și Dezvoltare pentru Creșterea Bovinelor Arad, de a participa, în perioada 8-12 octombrie, la o excursie de documentare în Ungaria, în cadrul proiectului sectorial "*Perfecționarea tehnologiilor de creștere și exploatare a vacilor de lapte de mare productivitate, corelate cu normele UE*", proiect finanțat de ministerul agriculturii din România.

Ferme cu peste 400 de capete

În cele cinci zile am vizitat patru ferme de vaci cu lapte, o îngrășătorie de taurasi, o fabrică de nutrețuri concentrate și o fundație care se ocupă de păstrarea biodiversității într-o zonă mlăștinoasă, și care deține o turmă de 500 de capete de vaci din rasa Sura de Stepa.

Cele patru ferme vizitate - **Ferma Solum RT**, cu 440 de capete, **Ferma Csen** cu 650 de vaci cu lapte, **Ferma Uj Puszta** cu un efectiv de 650 de vaci și **Ferma Bicskei**, cu 800 de capete vaci cu lapte - sunt tipice pentru sectorul laptelui din Ungaria.

Adică sunt ferme de mari dimensiuni, localizate pe amplasamentul fostelor IAS-uri, acum privatizate

in totalitate, si fac parte din exploatarea mari, care lucreaza intre 1500 si 3000 de hectare.

Toate efectivele sunt din rasa **Holstein**, obtinute, in peste 20 de ani, prin incrucisarea de absorbtie a rasei **Baltata Maghiara** (*tip Simmental*), cu material seminal de **Holstein Friza** de tip european, american si canadian.

Se investeste numai in nutritie si in calitatea laptelui

La mijlocul anilor '90, guvernul maghiar a introdus un pret minim garantat pentru laptele livrat, care se incadra in parametrii de calitate ai UE.

Acest pret a fost foarte bine primit de fermieri, astfel incat, in toate fermele vizitate de noi, in acea perioada s-au facut investitii mari in sali moderne de muls.

De atunci pana in prezent nu s-au mai realizat alte investitii, exceptand instalatiile de preparare afurajelor si de distribuire automata a acestora.

Grajduri darapanate, productii foarte ridicate

Vacile sunt exploatate inca in grajdurile vechi sau in soproane construite langa acestea, pe asternut de paie permanent, care este schimbat o data la 2-3 luni.

Aleile de miscare sunt curatate cu tractorul cu lama. Investitii majore in gestionarea gunoiului de grajd, conform normelor europene, nu am sesizat in nici-o ferma dintre cele vizitate.

Vacile sunt intretinute tot timpul anului in stabulatie si primesc un furaj unic (TMR). Dupa spusele fermierilor, importanta la acest sistem este lotizarea animalelor in functie de productia de lapte si de perioada de gestatie, precum si furajarea acestora diferentiat.

De exemplu, ferma Bicskei are opt loturi de vaci.

Productia medie de lapte pe ferma este intre 9000 si 10000 litri de lapte pe vaca.

Aceasta medie foarte ridicata se datoreaza unei furajari adecvate si investitiilor in genetica de varf, taurii folositi fiind din topul mondial, iar imperecherile sunt nominalizate, adica bonitarea vacilor pentru aceste imperecheri este realizata de specialisti angajati ai asociatiei crescatorilor de taurine din Ungaria.

Efectele selectiei si a furajarii de calitate s-au facut din plin simtite in ferma Solum, unde productia a crescut foarte mult, de la 4600 litri pe cap de vaca in 1996, la peste 9000 litri in anul 2006.

O consecinta a productiilor ridicate a fost insa scaderea perioadei de exploatare a vacilor, la o medie de 2,2-2,7 lactatii, cu intervalul intre doua fatari de 425-450 de zile.

Reformarile se fac in principal din cauza productiilor necorespunzatoare, problemelor de reproducie si afectiunilor digestive si din cauza defectelor de aplomb si a mamitelor.

Fermierii vor sa-si mareasca efectivele

Inainte de integrarea din 2004, fermierii unguri primeau 75 de forinti (100 FT = 1,336 lei) pe litrul de lapte, iar dupa integrare pretul a scazut pana la 65 de forinti in 2006.

In acest an insa, criza profunda de lapte de pe piata europeana a facut ca pretul litrului de lapte sa creasca. Fermele vizitate vand acum laptele cu 80-90 de forinti litrul, unele fabrici din Italia oferindu-le fermierilor maghiari chiar si 100 de forinti pe litru.

Laptele produs este livrat catre procesatori din Ungaria, Germania si Italia, mai putin ferma Solum, care, impreuna cu alti 50 de fermieri, au construit in cooperare o fabrica de lapte, in care proceseaza numai materia prima obtinuta in fermele proprii.

Datorita preturilor atractive de vanzare a laptelui si previziunilor care anunta o crestere constanta a pretului, toate fermele vizitate intentioneaza sa-si mareasca substantial efectivul de vaci cu lapte.

In acest moment insa, din cauza interdictiilor la exportul de juninci gestante, impuse Olandei si Germaniei, tari care se confrunta cu boala limbii albastre, precum si din cauza cererii urias de juninci a Rusiei, junincile din Ungaria se vand pe piata ruseasca cu 2200 euro.

Astfel, singura posibilitate a fermelor de marire a efectivelor, vine din surse proprii, printr-un program de insamantare cu sperma sexata a vitelelor si, in unele ferme, chiar si a vacilor.

Prin folosirea spermei sexate, se obtin 90 de juninci la 100 de fatari, pretul unei paiete fiind de trei ori mai mare decat cel al paietei provenite de la aceeasi taur, dar nesexata.

Noi am cam iesit din "*schema laptelui*"

In urma acestei deplasari, cunoscand destul de bine sectorul laptelui din Romania, doresc sa fac o constatare: din cauza absentei laptelui de calitate europeana din tara noastra, fermierii nu vor putea beneficia de conjunctura favorabila a pretului laptelui de pe piata comunitara, dar se va diminua considerabil presiunea exercitata de importurile de lapte materie prima.

In aceste conditii, desi e mare pacat ca nu putem "*iesi*" pe piata cu lapte pe care sa primim bani frumoși, se poate spune ca am mai obtinut un ragaz de cativa ani!

Cum vom folosi aceasta perioada pentru a restructura sectorul laptelui din Romania? Ramane de vazut...

Articol publicat in revista Ferma nr. 09 (53) - octombrie 2007.

Danut RADIS